

УДК 336.767(043.2)

Управління ризиками інвестування в цінні папери

Микитин Н.Д.,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності менеджмент (менеджмент ІТ- сфери),
факультет менеджменту, бізнесу та публічного адміністрування,
Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького», м. Львів

Анотація: Інвестування в цінні папери пов'язане з різноманітними ризиками, які можуть впливати на фінансові результати підприємства. Управління ризиками передбачає пошук і застосування методів їхнього вимірювання та зниження.

Ключові слова: ризики, хеджування, стратегічне розподілення активів, ефективне управління ризиками.

Загальний ризик інвестування в цінні папери можна поділити на дві групи: ті, що піддаються зниженню через диверсифікацію, та ризики, які неможливо мінімізувати таким способом. До останніх належать макроекономічні чинники, зокрема рівень інфляції, зміни відсоткових ставок і політична нестабільність. У фінансовому менеджменті ризик визначається як ймовірність виникнення несприятливих подій, що можуть впливати на інвестиційну діяльність. Хоча повне усунення ризику є неможливим, його вплив можна мінімізувати завдяки ефективним стратегіям управління.

Одним із методів зниження ризику є хеджування, що передбачає використання спеціальних фінансових інструментів, таких як опціони та ф'ючерси, які дозволяють фіксувати вартість активів та уникати втрат через несприятливі ринкові коливання. Хеджування може здійснюватися у двох напрямках: з метою захисту від зростання цін на активи або їхнього падіння. Альтернативним підходом до мінімізації ризиків є передача відповідальності іншій стороні шляхом страхування або використання гарантій. Наприклад, страхування інвестицій від політичних ризиків дозволяє компаніям захистити свої активи від потенційних втрат унаслідок змін державної політики [1].

Розподіл активів відіграє важливу роль у формуванні ефективного інвестиційного портфеля. Він передбачає комбінування різних класів активів з метою досягнення оптимального балансу між ризиком та прибутковістю. У цьому контексті розрізняють стратегічне та тактичне розподілення активів. Перше визначає основні класи активів та їхню частку у портфелі відповідно до довгострокових економічних тенденцій, тоді як друге дозволяє коригувати склад портфеля залежно від поточних ринкових умов.

Ефективне управління ризиками у сфері інвестування сприяє забезпеченню фінансової стійкості підприємства та зниженню ймовірності втрат. Основними методами зменшення ризику є диверсифікація, хеджування, страхування, самострахування та стратегічний розподіл активів. При цьому існує два підходи до управління інвестиційним портфелем: активний та пасивний. Перший передбачає динамічне коригування структури активів на основі аналізу ринкової ситуації, що може забезпечити вищу прибутковість, проте супроводжується підвищеним рівнем ризику. Пасивне управління, навпаки, є менш ризикованим, але обмежує можливості отримання прибутку, що перевищує середньоринковий рівень.

Управління інвестиційним портфелем здійснюється на основі традиційного або сучасного підходу. Традиційний підхід включає використання фундаментального та технічного аналізу. Фундаментальний аналіз спрямований на оцінку фінансового стану компанії-емітента, зокрема її прибутковості, рентабельності, ліквідності та рівня боргового навантаження. Технічний аналіз базується на дослідженні динаміки цін та обсягів торгівлі цінними паперами з урахуванням графічних моделей і ринкових трендів.

Сучасний підхід до управління портфелем ґрунтується на застосуванні математичних і статистичних методів для об'єктивної оцінки ризиків та прибутковості. До його основних методів належить теорія портфеля Марковіца, що використовує кореляційний аналіз для побудови оптимального портфеля активів. Модель оцінки капітальних активів (CAPM) дає змогу визначити співвідношення між ризиком та очікуваною прибутковістю цінного паперу, тоді як метод Value at Risk (VaR) дозволяє оцінити ймовірні втрати інвестиційного портфеля на основі заданого рівня довіри [2].

Отже, регулярний перегляд інвестиційного портфеля є необхідним елементом ефективного управління активами, оскільки дозволяє своєчасно адаптувати стратегію до змін ринкової кон'юнктури, мінімізувати ризики та оптимізувати прибутковість. Використання традиційного та сучасного підходів до управління портфелем дає змогу інвесторам формувати оптимальні стратегії відповідно до їхніх інвестиційних цілей та рівня прийнятного ризику.

Список використаних джерел:

1. Лютов С. О. Управління ризиками портфеля цінних паперів на фінансовому ринку : магістерська дис. : 073 Менеджмент. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 93 с.
2. Гавриш О. А., Дергачова В. В., Кравченко М. О., Ситник Н. І., Жигалкевич Ж. М., Бояринова К. О., Гук О. В., Мохонько Г. А., Дергачов Є. В., Копішинська К. О. Менеджмент стартап проектів: підручник для студентів технічних спеціальностей другого (магістерського) рівня вищої освіти; за заг. ред. О. А. Гавриша. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 337 с.

Annotation: Investing in securities is associated with various risks that can affect the financial results of the enterprise. Risk management involves the search and application of methods for their measurement and reduction.

Keywords: risks, hedging, strategic asset allocation, effective risk management.

Науковий керівник:

Франчук І.Б.

канд. екон. наук, доцент

кафедри менеджменту і бізнес-адміністрування,

Львівський національний університет ветеринарної медицини та

біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів